

Obstetrisk vold

Hvad er obstetrisk vold som fænomen og begreb
– og hvad kan vi gøre ved det?

v. Mie Ryborg-Larsen og Phenia Joy Danielsen

8. marts 2025

*Forældre
og Fødsel*

Det kommer vi ind på i dag

Vold versus obstetrisk vold

- Definitioner
- Obstetrisk vold mod individet
- Obstetrisk vold som paraplybegreb i flere dimensioner og med et magtperspektiv

Hvorfor tale om obstetrisk vold

- Forekomst i EU-lande
- Forekomst i Danmark
- Debat, eksempler og konsekvenser

Er der brug for et #metoo-oprør på fødegangen?

- Obstetrisk vold og jura
- Hvad sker der internationalt og nationalt?
- Hvad gør Forældre og Fødsel?

Definitioner af vold og obstetrisk vold

Vold

“Vold kan både være en reel handling eller en trussel mod et andet menneske. Volden kan have til hensigt at krænke en anden persons integritet, at skade eller påføre smerte mod en anden person.

At være vidne til volden, såvel som selv at blive udsat for volden, kan have samme følger. Følgevirkninger.

Volden kan udføres i affekt eller være en bevidst handling, som udøves mod en anden person.”

- *Socialstyrelsens definition*

Obstetrisk vold

Der findes (endnu) ikke en teoretisk definition af obstetrisk vold, men litteraturen omkring det omhandler fysisk, psykisk og seksuel vold i forbindelse med graviditet, fødsel og efterfødsel

- *EU-rapport, 2024/WHO*

[Obstetrisk vold er:] “vold begået af sundhedsprofessionelle mod kvinders kroppe og reproduktive processer” Dette inkluderer dehumaniserende behandling, misbrug af medikalisering og sygeliggørelse af naturlige processer.

- *Juridisk definition (Argentina, 2009)*

Forskelle og ligheder

Obstetrisk vold adskiller sig fra 'almindelig' vold ved manglende hensigt og forsætlighed i handlingen:

- Som oftest er voldelige handlinger begået af sundhedspersonale utilsigtede
- Kultur, procedurer, strukturelle forhold er ofte det, der ligger bag handlinger, som af fødende kan opleves krænkende og/eller skadelig

Resultatet er det samme:

- Krænkelser af integritet samt handling og trusler, skade og smerte
- Følgevirkningerne kan være ens: Følelser af skyld og skam eller uretfærdighed og vrede, fysiske skader såvel som psykiske skader, fx. fødselsrelateret PTSD

Obstetrisk vold mod individet

Psykologisk, fysisk og seksuel vold under graviditet, fødsel og efterfødsel

Dette inkluderer ydmygende adfærd såsom at blive nægtet privatliv, fysisk vold, tvang såsom begrænset bevægelsesfrihed eller ingen valgmulighed for fødestilling, ikke-samtykkebaseret vaginal eller rektal penetration under medicinske undersøgelser, diskrimination, omsorgssvigt, uværdig behandling under graviditet, fødsel og efterfødsel, infantilisering, verbale overgreb såsom upassende kommentarer fra personalet, latterliggørelse og/eller hævet stemmeføring.

Tvungne medicinske indgreb eller indgreb udført uden samtykke

- Tvungen prævention
- Tvungen sterilisering
- Tvungen abort
- Ethvert medicinsk indgreb eller undersøgelse udført uden eksplicit samtykke

Ikke-medicinsk nødvendige (skadelige) procedurer

- Rutinemæssig igangsættelse af fødsel
- Rutinemæssige kejsersnit
- Rutinemæssige episiotomier (klip i mellemkødet uden medicinsk grundlag)
- Ikke-videnskabeligt baserede praksisser, såsom:
 - Hindeløsning (cervikal udvidelse for at inducere fødsel uden samtykke)
 - Fundustryk (tryk på maven for at fremskynde fødslen, hvilket kan være farligt)

Nægtelse eller forsinkelse af behandling

- Forsinkelse eller nægtelse af smertelindring under indgreb
- Forsinkelse eller nægtelse af abortbehandling
- Tilbageholdelse af information og kommunikation
- Nægtelse af en fødselspartner (forhindrer en ledsager i at være til stede under fødslen)

Kilde: Obstetric and gynaecological violence in the EU - Prevalence, legal frameworks and educational guidelines for prevention and elimination (European Union, 2024) - 2.1 Defining obstetric and gynaecological violence - vores oversættelse)

Paraplybetegnelse

Flerdimensionelt begreb: Konkrete handlinger, struktur og kultur

Begrebet obstetrisk vold kommer med to centrale pointer:

- 'Disrespekt' og 'abuse' er tidligere blevet brugt som afsæt til at undersøge kvinders oplevelser af graviditet, fødsel og barsel. Her har man ofte afsæt i relationen mellem en professionel, der gør vold mod en gravid/fødende
- Begrebet obstetrisk vold understreger, at de der udsættes for obstetrisk vold er både de gravide/fødende og personale

Derfor

Ved at bruge begrebet obstetrisk vold anerkender vi, at volden er flerdimensionel og ikke kun rammer de gravide og fødende, og at det ikke kun skyldes voldsomme handlinger begået mod dem. Bruger man kun begreberne 'disrespect' og 'abuse' forbliver opmærksomheden på handlinger mellem den enkelte professionelle og den gravide/fødende. Obstetrisk vold er et fælles problem for både brugere og professionelle i svangreomsorgen.

Magt på spil

Begrebet obstetrisk vold peger på at der er magt på spil – en magt der kan skade både professionelle, kvinder, ufødte, nyfødte og familier.

Flere dimensioner

- de konkrete (volds-) handlinger som gravide og fødende udsættes for
- det strukturelle og systemiske niveau og
- magt, der er destruktiv (magt udøves ikke kun af mennesker men af lovgivning/organisering/hierarki/sprog og meget meget mere)

Strukturel vold avler flere ofre

At være vidne til volden, såvel som selv at blive udsat for volden, kan have samme følger. Virkninger.

En sundhedsperson kan også lide skade af den strukturelle magt, i det de kan blive sat i situationer hvor de skal udføre et indgreb de faktisk ikke har lyst til eller mener er bedst for den fødende.

Hvorfor tale om obstetrisk vold?

Fordi det findes og skal bekæmpes

Forældre
og Fødsel

Forekomst i EU-lande

I dette EU-studie fra 2024 findes mange opgørelser over forekomsten af obstetrisk vold i forskellige udtryksformer fra en lang række medlemslande, herunder Tyskland, Sverige, Finland, Spanien, Portugal, Grækenland m.fl. (Danmark er desværre ikke med).

Tallene bygger på studier med tusindvis af deltagere og beviser, at obstetrisk vold ikke er noget, der kun er relevant at tale om i tredje verdens lande.

STUDY
Requested by the FEMM committee

Obstetric and gynaecological violence in the EU -
Prevalence, legal frameworks
and educational guidelines for
prevention and elimination

 Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs
Directorate-General for Internal Policies
PE 761.478 - April 2024

EN

Manglende samtykke

Tal fra

- Belgien: 49 % ud af 4.226
- Spanien: 45,8 % ud af ca. 17.000 i både 2019 og 2021
- Tjekkiet: 100 % ud af 647
- Tyskland: 42,8 % ud af 2.045
- Portugal: 62,2 % ud af 1.845 blev ikke spurgt om samtykke v. brug af instrumenter (fx. klip)
- Italien: 30 % af 5 mio. som har født ml. 2003–2017
- Frankrig: 20 % ud af 12.723 v. vedrop og 51,8 % ved klip
- Grækenland: 40 % ud af 3.075 fik klip, heraf 20 % uden samtykke
- Finland: 30 % ud af 60
- Ungarn: 70 % ud af 537 fik klip, heraf 50 % uden samtykke
- Ungarn: 10,2 % ud af 1.257 ved kejsersnit og 25,4 ved igangsættelse
- Italien: 1 ud af 3 ud af 5 mio. som har født ml. 2003 og 2017 har følt sig afskåret fra at træffe grundlæggende beslutninger og valg for deres fødsel
- Holland: 41,7 ud af 13.359 v. klip og 47,5 v. vedrop
- Polen: 26 % ud af 8.378 har oplevet undersøgelser udført uden samtykke eller på en ufølsom eller smertefuld måde
- Polen: 14,1 % ud af 10.257 v. klip
- Sverige: 36 % ud af 4.528 blev ikke spurgt om samtykke v. instrumental vaginal forløsning (fx. kop)
- Slovakiet: 55,1 % ud af 3.146 underskrev samtykkeerklæring uden andet end skriftlig information om indhold
- Slovakiet: 48 % ud af 3.164 fik klip, heraf 67 % uden samtykke

Prevalence of different forms of obstetric violence across Member States

Prevalence	Prevalence
BE: Consent was absent in 49% of medical procedures during obstetric care ⁵³ .	
CZ: 100% of women reported being very or rather bothered by the fact that the abilities and competencies of the mother are belittled in maternity hospitals and that interventions were performed without her consent ⁵⁴ .	
DE: 42.8% reported non-consented interventions ⁵⁵ .	
EL: 40% of women had an episiotomy, only 10% gave consent ⁵⁶ .	FR: 20% of women reported that their agreement was not requested for the administration of oxytocin during labour and 51.8% for performing an episiotomy ⁶⁰ .
ES: In two different studies carried out in 2011 and 2012, 21% reported lack of informed consent ⁵⁷ and 37% did not provide informed consent of an unnecessary procedure ⁵⁸ , respectively.	HU: 7 out of 10 women experienced episiotomy ⁶¹ and half of them did not give consent ⁶² .
FI: 30% of interventions were performed without consent ⁵⁹ .	HU: 10.2% of women did not give consent to a c-section; 25.4% of women who were induced did not give their consent ⁶³ .
	IT: 30% of women in the last 14 years, i.e. 1.6 million women (61% of those who have undergone an episiotomy) declare that they have not given informed consent to authorise the intervention. For 15% of the women who experienced this practice, equal to about 400,000 mothers, their genital organs were impaired ⁶⁴ .
	IT: 1 in 3 women felt in some way cut off from the fundamental decisions and choices that concerned their childbirth ⁶⁵ .
	NL: Of those who received an episiotomy, 41.7% were not asked for their consent, and of those who were administered postpartum oxytocin, 47.5% were not asked for their consent ⁶⁶ .
	PL: 26% experienced a situation in the emergency room in which an examination was performed without consent, insensitively or in a painful way ⁶⁷ .

Unødvendige procedurer

herunder smertefulde indgreb og undersøgelser samt ikke-evidensbaseret praksis

Tal fra

- Belgien: 6,3 % ud af 3.919 fik 'the husband's stitch' (ekstra sting v. syning for "ekstra stramhed")
- Spanien: 38 % ud af 17.677 gennemgik unødvendige eller potentielt farlige procedurer under fødsel
- Spanien: 21,5 % ud af 8.866 fik hindeløsning
- Finland: 38 % ud af 60 gennemgik en voldsom/voldelig eller smertefuld undersøgelse eller indgreb
- Polen: 57,6 % ud af 8.378 rapporterede om 'fundal pressure' (tryk på maven/livmoderen) fra personale med hænder, 39 % med albuen og 18,2 % med hele kroppen (2018)

Form of obstetric violence	Prevalence
	FI: 38% underwent a violent or painful procedure ⁷⁷ . PL: 57.6% of women reported that staff applied fundal pressure with their hand, 39% with their elbow, and 18.2% with their whole body ⁷⁸ .
Unnecessary or painful procedures or non-evidence-based practices	BE: 6.3% underwent the 'husband's stitch' ⁷³ . ES: In two different studies carried out in 2019 and 2021, 38% underwent unnecessary or potentially dangerous procedures during labour ⁷⁴ and 44% of women underwent unnecessary and/or painful procedures ⁷⁵ , respectively. ES: 21.5% of women underwent the Hamilton manoeuvre ⁷⁶ .

Kejsersnit

set i forhold til WHO's anbefalinger om 10-15 %

Tal fra

- Østrig: 30 %
- Bulgarien: 48,7 %
- Cypern: 52,2 %
- Tyskland: 31,8 %
- Spanien: 25,7 %
- Kroatien: 26,2 %
- Ungarn: 41,5 %
- Italien: 32 %
- Luxemborg: 29,5 %
- Malta: 30,9 %
- Rumænien 44 %
- Polen: 44,4 %
- Slovakiet
- (Danmark: 20,1 %)*
- (Egypten: 63 %)**
- (Den Dominikanske Republik: 58 %)**

Form of obstetric violence	Prevalence
	FI: 38% underwent a violent or painful procedure ⁷⁷ . PL: 57.6% of women reported that staff applied fundal pressure with their hand, 39% with their elbow, and 18.2% with their whole body ⁷⁸ .
Rates of c-sections (that exceed the WHO recommendations), indicating over-medicalisation ⁷⁹	AT: 30% ⁸⁰ BG: 48.7% CY: 52.2% DE: 31.8% ES: 25.7% HR: 26.2% HU: 41.5% IT: 32% of all women give birth by c-section. In 14% of cases, it was a caesarean section planned on the doctor's instructions, while only 3% of women explicitly requested it ⁸¹ . LU: 29.5% MT: 30.9% RO: 44% PL: 44.4% SK: 30.1%

* Sundhed.dk (2022)

** Global epidemiology of use of and disparities in caesarean sections, The Lancet 2018

Fysisk vold

såsom smertefulde vaginale undersøgelser, upassende seksuel adfærd og aggressiv fysisk kontakt

Tal fra

- Spanien: 54,5 % ud af 899
- Grækenland: 15,2 % ud af 1.079
- Finland: 5 % ud af 60 oplevede fysisk tvang eller hårdhændet berøring uden samtykke
- Italien: 21 % ud af 5 mio. rapporterede om fysisk og/eller psykisk vold
- Belgien: 3% ud af 4.226 rapporterede om fysisk vold, 95 % heraf var ikke klar over det kunne betragtes som vold
- Tyskland: 30,9 % ud af 2.045 oplevede fysisk vold under fødsel

Form of obstetric violence	Prevalence
	ES: 54.5% of women reported experiencing physical violence during obstetric care ⁹⁸ . EL: 15.2% reported experiencing physical obstetric violence ⁹⁹ . FI: 5% experienced physical coercion or rough-handed touch without consent ¹⁰⁰ . IT: 21% reported being victims of some form (physical or psychological) of obstetric violence in their first experience of motherhood ¹⁰¹ .
Physical violence, such as painful vaginal examination, inappropriate sexual conduct and aggressive physical contact	BE: 3% reported experiencing physical violence ⁹⁵ . 95% of women who suffered these acts were not aware that they were considered violence. DE: Two surveys revealed similar results, with one finding that 30.9% reported experiencing physical violence during childbirth ⁹⁶ and the other that 33.6% experienced physical violence in obstetric care ⁹⁷ .

Utilstrækkelig støtte

og information

Tal fra

- Cypern: 31 % ud af 504 modtog utilstrækkelig information og støtte, utilstrækkelig dokumentation og indgreb og undersøgelser uden information og samtykke
- Spanien: 42,5 ud af 1.845 fik ikke tilstrækkelig information
- Finland: 20 % ud af 60 oplevede tilbageholdt information eller at blive løjet for
- Italien: 27 % ud af 5 mio. manglede information og støtte ved ammeetablering
- Letland: 32,7 % ud af 2.079 oplevede utilstrækkelig hjælp og støtte til amning

Form of obstetric violence	Prevalence
Withholding information and contact (refusal of care)	CY: 31% received inadequate information and support, inadequate medical documentation and uninformed consent procedures ¹¹⁰ . ES: 42.5% of women were not provided with enough information ¹¹¹ . FI: 20% had information withheld from them or were lied to ¹¹² . IT: 27% of mothers complained of a lack of support and information on breastfeeding initiation ¹¹³ . LV: 32.7% reported inadequate breastfeeding support ¹¹⁴ .
Insufficient pain relief	FI: 23% were not given pain relief for overwhelming pain ¹²³ . HR: 37% of women reported that they did not have sufficient anaesthetic for vaginal suturing ¹²⁴ . PL: 14.6% recall a gynaecological examination in the emergency room as extremely painful and unpleasant ¹²⁵ . SK: 23.9% of respondents said that sewing maternity injuries or cuts was a very painful procedure. In 14.5% of cases, they were not given an adequate anaesthesia ¹²⁶ .
Restricted movement (no choice of birth position)	ES: 39.5% had their movement restricted ¹²⁷ . FI: 7% had the position of their second stage of labour dictated to them ¹²⁸ .
	PL: 23% of women were not allowed to walk or change position during childbirth ¹²⁹ . SE: 35.4% were not given a choice of birth position ¹³⁰ .

Restriktioner

i smertelindring og bevægelse

Tal fra

- Finland: 23 % ud af 60 fik ikke smertelindring ved overvældende smerte
- Kroatien: 37 % ud af 2.287 fik ikke tilstrækkelig bedøvelse ved syning
- Polen: 14,6 % ud af 8.378 husker vaginal undersøgelse ved fødemodtagelsen som ekstremt smertefuld eller ubehagelig
- Slovakiet: 23,9 % ud af 3.164 oplevede syning efter bristning eller klip som meget smertefuldt, heraf fik 14,5 ikke passende bedøvelse
- Spanien: 39,5 ud af 8.886 oplevede restriktioner i deres bevægelsesfrihed
- Finland: 7 % ud af 6 blev dikteret hvilken position de skulle være i i pressefasen
- Polen: 23 % ud af 8.378 fik ikke lov at gå eller ændre ændre stilling under fødslen
- Sverige: 35,4 % ud af 4.528 blev ikke præsenteret for valgmuligheder i forhold til fødestilling

Form of obstetric violence	Prevalence
Insufficient pain relief	FI: 23% were not given pain relief for overwhelming pain ¹²³ . HR: 37% of women reported that they did not have sufficient anaesthetic for vaginal suturing ¹²⁴ . PL: 14.6% recall a gynaecological examination in the emergency room as extremely painful and unpleasant ¹²⁵ . SK: 23.9% of respondents said that sewing maternity injuries or cuts was a very painful procedure. In 14.5% of cases, they were not given an adequate anaesthesia ¹²⁶ .
Restricted movement (no choice of birth position)	ES: 39.5% had their movement restricted ¹²⁷ . FI: 7% had the position of their second stage of labour dictated to them ¹²⁸ . PL: 23% of women were not allowed to walk or change position during childbirth ¹²⁹ . SE: 35.4% were not given a choice of birth position ¹³⁰ .

Forekomst i Danmark

I 2020/2021 indsamlede Forældre og Fødsel mere end 120 vidnesbyrd om svigt i svangreomsorgen. Det er nok det tætteste vi indtil videre kommer på danske data om obstetrisk vold. Materialet brugte vi som grundlag for at stille borgerforslaget om rettigheder til fødende, i debatindlæg, og på en temadag om kulturen i svangreomsorgen. En gruppe forskere fra Jordemoderuddannelsen på Professionshøjskolen University College Nordjylland (UCN) gennemførte i 2023 en systematisk og videnskabelig analyse af materialet.

Analysen resulterede i en identifikation af 5 temæer, som kendetegner oplevelserne af obstetrisk vold i Danmark:

- Manglende anerkendelse og omsorg
- Nedsættende verbale og nonverbale udtryk
- Indgreb og undersøgelser uden samtykke
- At blive overladt til sig selv
- Udfordrede fysiske rammer

Et tydeligt mønster i vidnesbyrdene synes at være manglende eller uhensigtsmæssig kommunikation med kvinderne og deres familier, og at nogle af de oplevede svigt måske kunne være afværget med et øget fokus på personalets kommunikative færdigheder.

Flere kvinder nævner, at de grundet oplevelser af svigt har fravalgt at få flere børn.

Vidnesbyrd fra svangreomsorgen

121 Vidnesbyrd fra kvinder blev indsamlet på baggrund af åbent udførelse.

NY VIDEN

Der er i materialet en del beskrivelser af trætte, fortvivlede og tydeligt irriterede jordemødre. Samtidig er der i de samme beskrivelser en vægthed fra kvindernes side til at forstå situationen fra jordemødrenes perspektiv.

Debat i medierne

Liv & Mennesker · Sundhed | Læsetid 6 min.

DEBAT | Debat 05/04 2021 KL. 8:00

Der er ikke en overgrebskultur på fødegangen – men for nogle føles instrukskulturen som et overgreb

Det er vigtigt at høre, hvad kvinderne fortæller

Illustration: Lars-Ole Nejstgaard

Forfatter(e) Lars Høj fødselslæge Gynækologisk/Obstetrisk Afdeling Aalborg Universitetshospital – Thisted e-mail: lars.hoj@dadlnet.dk og Lea Høstrup antropolog freelance e-mail: Leahoj@gmail.com

tive over-
at tale for

21 - 19:30

**r står frem – sviget u
: 'Det grimteste, jeg
t'**

**set til at spise
emødre skriver**

n efter fødslen, hvor hun hverken falde, at hun blev lyttet til, efter fik information om

Information

KRONIK

Min jordemoder havde så travlt, at hun begik et overgreb på mig på fødegangen

På fødegangen sker det indimellem, at der ikke indhentes samtykke til indgreb og undersøgelser, selv når de ikke haster eller er tvingende nødvendige. Personalet har længe haft for travlt til den slags, og utilsigtede overgreb er blevet normaliserede, skriver teknoantropolog Signe Amalie Pålsson Nordsted i dette debatindlæg

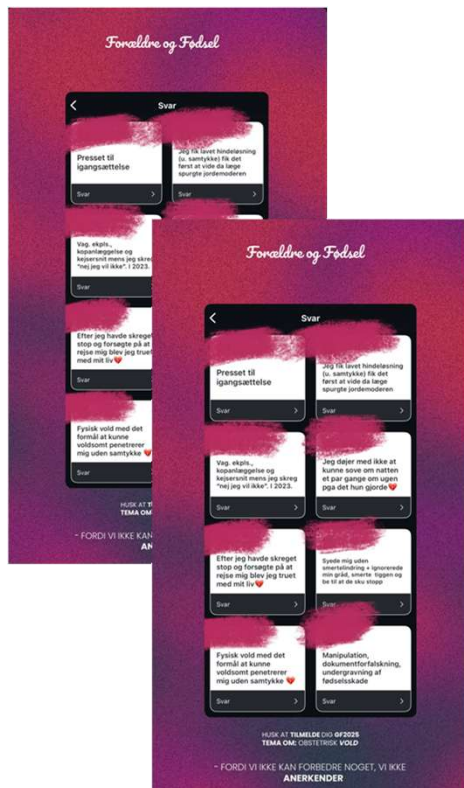

Jeg blev udsat for et overgreb den eftermiddag. Men at skyde skylden på jordemoderen ville være et fejlskud. Nej, jeg skyder skylden på systemet og kulturen, skriver Signe Amalie Pålsson Nordsted i denne kronik.

EMILIE LÆRKE HENRIKSEN

Signe Amalie Pålsson Nordsted

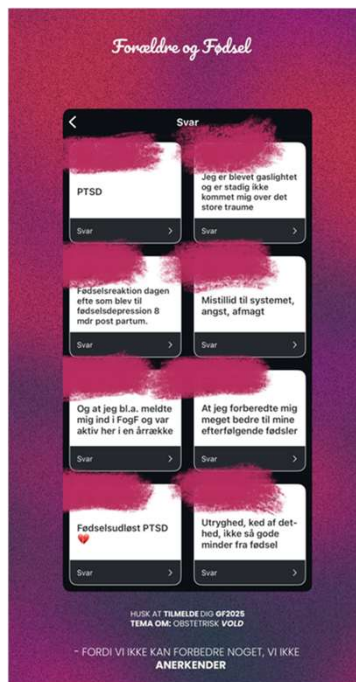
Eksempler obstetrisk vold

Hvad har du oplevet?

- Presset til igangsættelse
- Hindeløsning uden samtykke og uden at få det at vide
- Vaginal undersøgelse, anlæggelse af kop og kejsersnit mens jeg skreg "nej jeg vil ikke"
- JM syede mig uden smertelindring og ignorerede min gråd, smerte + tiggeren og be om at de skulle stoppe
- Fysisk vold med det formål at kunne voldsomt penetrere mig uden samtykke
- Manipulation, dokumentforfalskning, undergravning af fødselsskade
- Fået at vide jeg bare skulle tie stille og ligge stille uden tilstrækkelig smertedækning
- JM begik overgreb med fastholdelse og foretog indgreb, der ikke var nødvendigt eller ønsket
- Overgreb, manglende samtykke og info, tvang og dårlig kommunikation

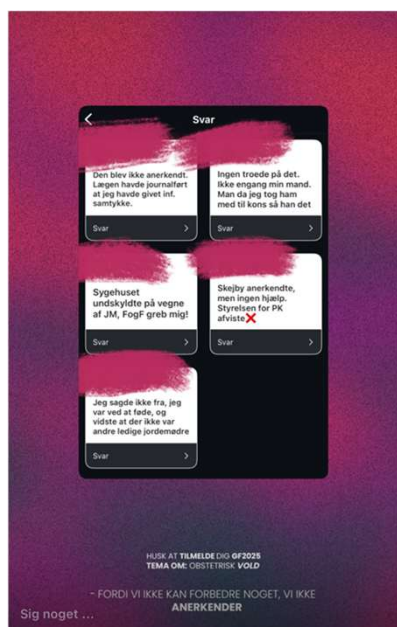
Konsekvenser

Hvilke konsekvenser havde det for dig?

- PTSD
- Er blevet gaslightet og ikke kommet mig over det store traume
- Fødselsreaktion dagen efter som blev til fødselsdepression 8 mdr. post partum
- Mistillid til systemet, angst, afmagt
- At jeg meldte mig ind i FogF og var aktiv en årrække
- At jeg forberedte mig meget bedre til min efterfølgende fødsler
- Fødselsudløst PTSD
- Utryghed, ked af det-hed, ikke så gode minder fra fødsel

Hvordan blev du mødt?

Reaktioner fra omverdenen

- Det blev ikke anerkendt. Lægen havde journalført ta jeg havde givet informeret samtykke
- Ingen troede på det. Ikke engang min mand. Men da jeg tog ham med til konsultation så han det.
- Sygehuset undskyldte på vegne af JM, FogF greb mig!
- Skejby anerkendte, men ingen hjælp. Styrelsen for PK afviste
- Jeg sagde ikke fra, jeg var ved at føde, og vidste, at der ikke var andre ledige jordemødre

Er der brug for et #metoo-oprør blandt fødende?

Konsekvenser af obstetrisk vold

- ANGST
- EFTERFØDSELSREAKTIONER
- PSYKISKE LIDELSER (ASD OG PTSD)
- FÅR IKKE DE BØRN DE HAVDE ØNSKET
- FYSISKE FØLGER

Konsekvenserne af obstetrisk- og gynækologisk vold kan altså have alvorlige påvirkninger på kvinders fysiske og mentale helbred

Hvad tænker du?

Juridisk ingenmandsland?

Forældre & Fødsel: Ikke første gang

Foreningen Forældre & Fødsel har de seneste 50 år arbejdet for at forbedre vilkårene for gravide og fødende landet over.

Ifølge forkvinde Mie Ryborg-Larsen er det ikke første gang, de hører om patienter, der ikke kan genkende oplysninger noteret i deres journaler.

- Og det gør det rigtig svært at klage, for i sidste ende er det ord mod ord, og hospitalet vil altid hævde, at hvis noget fremgår af journalen, er det også sådan det er sket, siger hun til Ekstra Bladet.

Hvad er dine rettigheder som gravid og fødende?

Patientrettigheder i det danske sundhedsvæsen:

- Ret til behandling, herunder fødselshjælp på hospital eller i hjemmet
- Ret til informeret samtykke
- Ret til fortrolighed og indsigt i din journal
- Ret til klageadgang
- Hensigt om blive mødt med respekt for det enkelte menneske, dets integritet og selvbestemmelse

Beskyttelse mod umenneskelig eller nedværdigende behandling:

- Straffeloven
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), artikel 3
- FN's Konvention mod Tortur (CAT)
- FN's Konvention om Borgerlige og Politisk Rettigheder (ICCPR), artikel 7

Hvad sker der internationalt og nationalt?

Fødsler

27 danske fødegangslæger siger fra: Der er ikke en overgrebskultur på fødegangen

Jordemødre og læger gør intet uden informeret samtykke. Af og til er vi på grund af overhængende fare for morens eller barnets liv nødt til at indhente samtykket hurtigt, og vi ved, at disse akutte situationer kan være traumatiske for den fødende.

Kronik

Min jordemoder havde så travlt, at hun begik et overgreb på mig på fødegangen

Alligevel var jeg ude for et overgreb en eftermiddag, hvor der var travlt på svangreafsnittet. »Av, av, stop. Stop. STOP,« skreg jeg. »Men jeg er færdig liiiiige om lidt,« sagde hun, mens hendes fingre undersøgte, hvor udvidet jeg var. Jeg skreg højere, og hun så chokeret på mig. »Undskyld,« fremstammede hun.

Når jeg skriver, at der er en overgrebskultur i svangreomsorgen, er det ikke ensbetydende med, at jeg mener, sundhedspersonalet har onde intentioner. Jeg sætter ikke nogen på anklagebænken eller siger, at nogle er dårlige mennesker. Det, jeg kritiserer, er antagelsen om, at man i medicinsk øjemed retmæssigt kan tiltvinge sig adgang til andres kroppe. For så længe det ikke drejer sig om liv eller død, er denne tvang altså ikke på nogen måde retmæssig, det er et overgreb.

Status på obstetrisk vold

- Fra sydamerikansk anliggende til hele verden.
- Fokus i Europa med flere nyere studier og rapporter
- Udtalelser fra faglige selskaber fra hele verdenen
- Gryende interesse og anerkendelse i Danmark
- Sundhedspersonales modstand mod termen obstetrisk vold er med til at usynliggøre problemet
- Det kan være lettere at forebygge og håndtere, hvis der bruges ord som sundhedspersonale kan se sig selv i
- *Eller* hvis vi kan nå frem til en fælles forståelse af begrebet obstetrisk vold

Hvad gør vi?

I Forældre og Fødsel:

- Svigt i svangreomsorgen = obstetrisk vold
- Sætter ord på og bidrager til oplysning
- Debat og dialog med aktører på området
- Bidrager til første danske ph.d. studie om obstetrisk vold
- Medunderskriver på åbent brev fra det internationale netværk af Human Rights in Childbirth organisations om nødvendigheden i at bruge termen 'Obstetrisk vold'

